

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Skabelonerne kræver grundighed.

LET SVÆRT

TIDSFORBRUG

3-4 dage (+ tørretider).

PRIS

Ca. 2.000 kr.

DEN SJOVE

Find en pilatesbold frem, og lav en pizzaovn. Det lyder skørt, men den er god nok. **Du kommer i det kreative hjørne, hvis du springer ud i at bygge en perlitovn.** Der skal laves skabeloner, støbes, formes og dekoreres. En perlitovn er ikke det nemmeste at lave, men med en smule gåpåmod og vores guide kan det sagtens lade sig gøre. Læs med her, og lær at bygge en flot og effektiv pizzaovn.

Start med skabelonen

Kuplens form er en perfekt halvcirkel. Formen dannes ved at støbe perlit omkring en pilatesbold. For at opnå de høje temperaturer, som er nødvendige til pizzabagning, opbygges kuplen af flere forskellige lag. Denne ovn har en skal af perlit, som efterfølgende er påført et tykt lag puds, der til sidst pyntes med fliser.

Skabelonen til kuplen er i dette tilfælde en pilatesbold med en diameter på 90 cm. Skær et hul med en diameter på ca. 89 cm i en plade, så halvdelen af bolden er synlig, samtidig med at bolden sidder i spænd.

Skabelonen til forkammeret laves af spånplade, som efterfølgende beklædes med masonitplader. Masonitpladen skal sidde så tæt op ad pilatesbolden som muligt. Skær evt. en skabelon af pap til først.

3 **For enden af forkammeret** monteres en plade som afslutning. Endepladen skal være 10 cm større end selve forkammeret.

4 **Til sidst vikles kuplen** og forkammeret ind i husholdningsfilm. Det gør det nemmere at adskille perlitskallen og skabelonen til sidst.

5 **Start med at lave en kant** langs bunden af kuplen. Perlitlaget skal være 7-10 cm tykt overalt. Blandingsforholdet mellem cement og perlit er 1:5.

6 **Det er vigtigt**, at perliten pakkes ordentligt sammen, men undgå at trykke så hårdt, at bolden giver efter. Brug et pudsebræt til at forme og glitte perliten.

Der er monteret et midlertidigt rør med samme dimension som den permanente skorsten.

7 **Når perliten er smurt på**, demonteres det midlertidige aftræksrør. Herefter dækkes hele kuplen i plastik for at optimere hærdningsprocessen. Efter 48 timer fjernes pilatesbolden og skabelonen til forkammeret, så kuplen kan hærde færdigt ensartet. Der går omkring 5 døgn, før kuplen er klar til efterbehandling.

8 **Lav en skabelon til bunden af ovnen**, der er samme størrelse som ydersiden af kuplen. Her er skabelonen lavet i MDF og masonit.

9 **Tykkelsen på pladen er ca. 7 cm**. Læg igen plastik ud over perliten for at optimere hærdningsprocessen.

10 **Når bundpladen er hærdet af**, limes den fast med forankringslim på det permanente underlag, som her er en betonplade.

Støb din egen bordplade

Pladen, som ovnen skal stå på, støbes fra bunden, så den passer til din ovn. Du skal huske at lave plads til det rulleskifte, der skal afslutte ovnens for-kammer. Denne plade støbes lidt groft, fordi der skal fliser på til allersidst, men det er også en mulighed at bruge farvet cement, slibe betonen eller noget helt tredje. Sørg for at armere pladen ordentligt, og overhold tørretiden!

Blandingsforholdet er 1 del cement og 3 dele grus.

1

Byg en støbeform af krydsfiner og brædder. Betonpladens tykkelse bør være min. 4 cm. Bland første halvdel ret vådt, og læg derefter rionettet. Anden halvdel blandes mere tørt, så det bedre kan formes.

2

Slå på siderne af støbeformen med en hammer, så eventuelle luftbobler vibreres ud af betonen, og dæk derefter af med plastik.

3

Betonen skal hærde i minimum fem døgn, før den er klar til montering, men er faktisk først færdighærdet efter en måneds tid.

4

Selve kuplen og bunden prøvesamles blot. I den forbindelse lægges et stykke pap eller papir imellem de to dele, så indersiden af kuplens bund kan tegnes af. Skabelonen skal senere bruges, når de ildfaste sten til bunden skal skæres til.

Byg et stabilt underlag

Ovnen skal op i højden, så du kan se, hvad der sker inde i ovnen – uden at få hold i ryggen. 110 cm til ovnens bund er et godt udgangspunkt. Selve skelettet, som den støbte betonplade og ovnen skal stå på, kan laves i mange forskellige materialer. Mures det op, så sørg for at lave et godt fundament, så det hele ikke skrider under den tunge ovn.

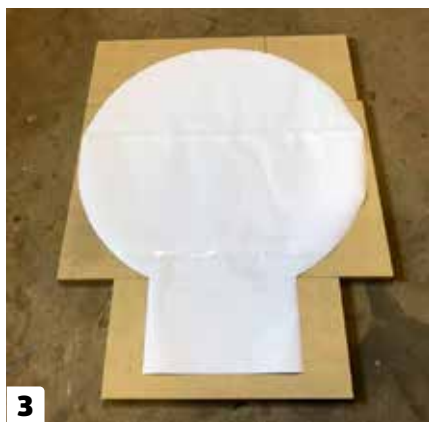
1

Et træskelet kan sagtens bære ovnen, hvis det som her er lavet ordentligt. De lodrette stolper har en dimension på 95 x 95 mm, mens der er benyttet 45 x 95 mm reglar til resten af konstruktionen.

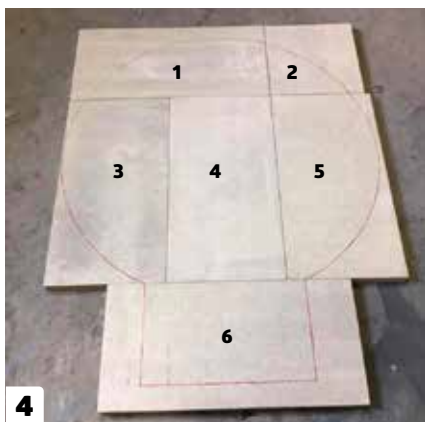

2

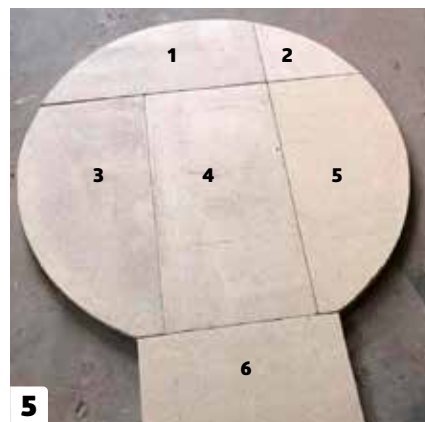
Underdelen kan også mures op. Der støbes et randfundament, som lecablokkene mures ovenpå. Efterfølgende kan lecablokkene eventuelt pudses.

Skabelonen, der blev lavet under prøvesamlingen, klippes ud og overføres til de ildfaste sten, som du på forhånd har lagt klar.

For at kunne lave rundingen skæres stenene med en vinkelsliber med diamantklinge frem for en vådskærer.

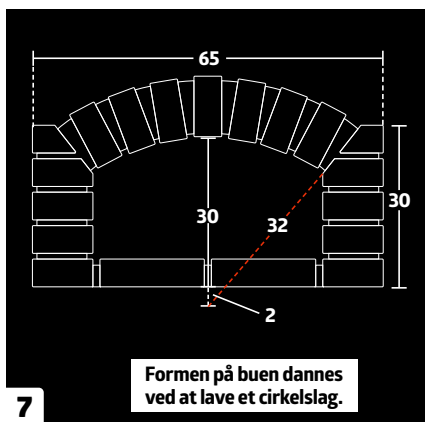

Markér stenene med tal, når de er skåret, så der er styr på rækkefølge og over-/underside, når de skal lægges.

Kuppel og bund samles med perlit, cement og vand i samme blandingsforhold som ved støbning.

Læg de ildfaste ind på bundpladen – de skal bare ligge løst. Til sidst monteres kuplen på bunden, der allerede er limet fast til betonpladen.

Formen på buen dannes ved at lave et cirkelslag.

Brug denne tegning som rettesnor, når det runde skifte over åbningen skal laves. Lav plads til en fuger i bunden, når du klodser stenene op. Murstenene kan med fordel skæres på en vådskærer.

Brug kiler og klodser til at holde stenene på plads.

Fuger i midten: 12 mm

De ildfaste sten halveres i længderetningen.

Lav en prøveoplægning. Når stenene er lagt op, så fugerne passer, mærkes kanten af stenene op på skabelonen. Smigen på de sten, der skal skæres skråt, mærkes også op nu.

Stenene halveres, så de er kvadratiske. Herefter opmures siderne som det første. Sørg for, at stenene også hæfter grundigt på perlitdelen af forkammeret.

Indsæt skabelonen med markeringerne. Start med at mure buen fra hver sin side, så midterstenen er den sidste, der lægges. Efter et døgn kan skabelonen fjernes, så fugerne også kan færdiggøres indvendigt.

Aftræksrøret monteres med samme slags mørtel, som der bruges til opmuring af buen.

Når buen er muret færdig, kan du med fordel efterfylde med mørtel bag selve rullekiftet – så er du sikker på, at det er tæt. Det endelige aftræksrør monteres også nu.

Puds kuplen

Inden kuplen pudses, er det også en mulighed at isolere perlitkernen med et brandhæmmende materiale for at holde endnu bedre på varmen. Vælger du at gøre det, så er det vigtigt, at der benyttes keramisk isolering. Det kan nemlig, i modsætning til mineraluld og glasuld, modstå temperaturer på over 1.200 grader – uden at smelte eller falde sammen. Uanset hvad du vælger, er det en god idé at beklæde kuplen med fx hønsenet, før den pudses. Det sikrer en optimal hæftevirkning mellem de forskellige materialer.

Her er der brugt almindeligt hønsenet mellem perlitskallen og pudslaget.

1

Nettet vikles rundt om kuplen. Nettet skal så tæt ind til kuplen som muligt. Skær eventuelt nettet ud i flere mindre stykker, så det følger kuplens form bedst muligt.

2

Pudsen består af 4 dele murersand og 1 del cement, som blandes med vand, til der opnås en cremet konsistens, der kan smøres på kuplen.

3

Det er vigtigt, at pudsen er tynd nok til at komme godt ned omkring nettet – dog ikke så tynd, at den løber af. Er kuplen ikke isoleret, er et lag på 7-8 cm optimalt, men det kræver, at det laves ad flere omgange.

4

Når ovnen er pudset færdig, er det vigtigt, at pudslaget ikke hærdner for hurtigt. Vand derfor kuplen let de efterfølgende dage – så mindskes risikoen for revner.

Udsmyk din pizzaovn

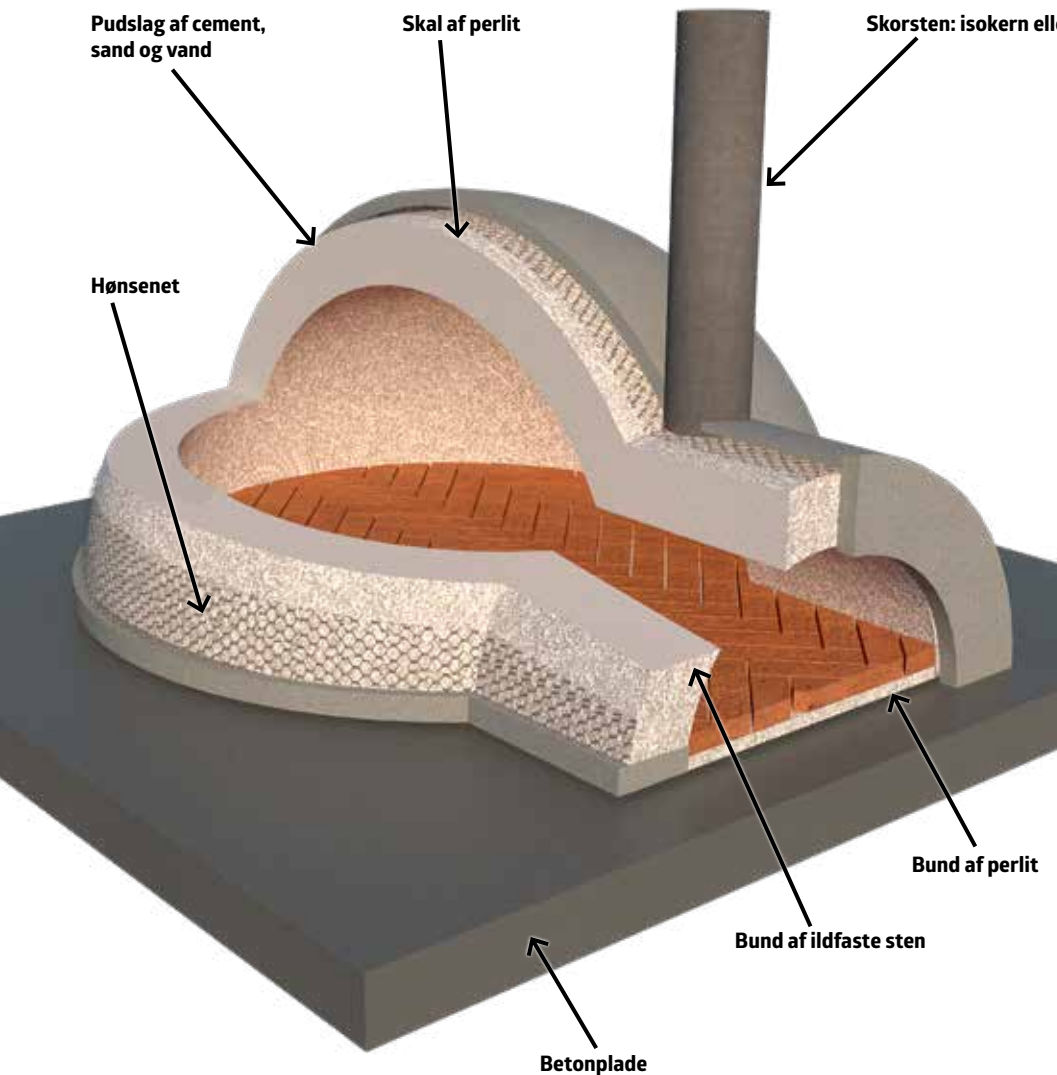
Synes du, det bliver lidt for kedeligt med en grå pizzaovn, har du masser af muligheder for at gøre den flot og personlig. Du kan eventuelt udsmykke den med små fliser som en mosaik eller pudse den op med hvid cement. Vælger du mosaikken, skal du lime de små flisestumper på med fliseklæber, og vælger du den flotte hvide ørkenstemning, kan du købe hvid cement i ethvert byggemarked – du kan selvfølgelig også altid vælge en hvilken som helst anden farve, der passer til havemøblerne.

HVID CEMENT: Cementen blandes op med murersand og vand. Herefter smøres den på og pudses med pudsebræt. Fordelen ved denne metode er, at det er nemt at udbedre de revner, der kommer med tiden.

MOSAIK: Små fliser limes på med fliseklæber og fuges med en almindelig flisefugemasse. Vær dog opmærksom på, at der på sigt vil opstå små revner i fugerne på grund af den høje varme.

MATERIALER

Skabelon, bordplade:

- 15 mm støbeplade, 122 x 244 cm
- 2 stk. 25 x 100 mm brædder, 3 m lange

Bordplade:

- 225 kg grus
- 2 poser cement
- 1 rionet på 1,5 m x 2,5 m

Skabelon, kuppel og forkammer:

- 15 mm støbeplade, 122 x 244 cm
- 6 mm masonitplade, 60 x 120 cm
- 15 mm krydsfinerplade, ca. 60 x 120 cm
- 1 pilatesbold, Ø 90 cm
- 3 stk. 45 x 95 mm reglar, 2 m lange
- Div. søm og skruer

Kuppel og forkammer:

- 2 x 100 l perlit
- 3 sække cement
- Vitawrap/film
- 21 ildfaste sten til stikket
- 1 plastrør, Ø 150 mm
- Skorsten i stål eller isokern, Ø 150 mm
- 3 m² hønsenet
- Ca. 125 kg murersand til pudning

Hold varmen inde i ovnen

Når der er fuld gang i ovnen, og pizzabageriet kører, skal du ikke bruge en låge til noget. Hvis du derimod vil lave mad på eftervarmen, så er en låge guld værd. Det bedste er en låge af jern, men sådan en kan ikke bare købes i ethvert byggemarked. Det er også en mulighed at lave en låge af træ, men den holder af gode grunde ikke lige så længe. En tredje mulighed kan være at skære en ildfast sten til, så den passer.

LÅGE AF JERN: Findes ikke i ethvert byggemarked, men den kan fremstilles af en smed, så den passer perfekt.

TRÆLÅGE: Det er nok lidt brandfarligt, men så længe der ikke er direkte ild op ad den, hjælper den stadigvæk med at holde varmen inde.